

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 11 czerwca 2021 r.

PS.I.431.19.2021. MPR

**Pani
Maria Urbańczyk
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Kościuszki 2
48-388 Kamiennik**

Wystąpienie pokontrolne

I. Podstawowe informacje formalno-prawne dotyczące kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienniku, ul. Kościuszki 2,
48-388 Kamiennik.

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

Art. 28. ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2019 r., poz. 1464), art. 10 ust. 10 i 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329), w związku z art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224).

3. Zakres kontroli:

- a) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w zakresie przyznawania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- b) **okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli, tj. 14 maja 2021 r.

4. Rodzaj kontroli:

problemowa.

5. Tryb kontroli:

zwykły.

6. Termin kontroli:

od 14 maja 2021 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Mirosław Próchniak** – starszy inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – przewodniczący zespołu;
- **Dawid Gurbierz** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

8. Kierownik jednostki kontrolowanej:

Maria Urbańczyk – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienniku.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

W wyniku kontroli **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienniku w kontrolowanym zakresie.

Ustalenia kontroli.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamienniku, w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 14 maja 2021 r. wydano **2** decyzje administracyjne orzekającą o przyznaniu prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Od wydanych w powyższym zakresie decyzji nie wniesiono odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

W okresie objętym kontrolą, nie odnotowano przypadku pozostawienia wniosku bez rozpoznania, a także przekazania wniosku do Marszałka Województwa Opolskiego lub Wojewody Opolskiego w celu ustalenia czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Dokumentację objętą kontrolą, sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do jednorazowego świadczenia oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tego świadczenia.

1. Prawidłowość upoważnienia pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie jednorazowego świadczenia.

W ramach realizacji zadania wynikającego z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”¹, do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach dotyczących przyznawania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, Wójt Gminy Kamiennik upoważnił w dniu 05.01.2017 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienniku. Ponadto w dniu 05.01.2017 r. Wójt Gminy Kamiennik, upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu jednego pracownika GOPS. Wszystkie ww. upoważnienia wydane zostały na podstawie art. 10 ust. 13 ustawy w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Ze zgromadzonej dokumentacji wynika, że zatrudnieni w GOPS w Kamienniku pracownicy socjalni nie realizują zadań związanych z przyznawaniem jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Powyższe stanowi więc realizację normy prawnej zawartej w art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w związku z art. 10 ust. 13 ustawy.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania jednorazowego świadczenia pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

Jednorazowe świadczenie zostało przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 10 ust. 2 ustawy, w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

Organ, przyznał prawo do jednorazowego świadczenia, gdyż w każdym przypadku wnioski dotyczyły dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy. GOPS w Kamienniku dokonał także weryfikacji, czy spełniony został warunek wynikający z art. 10 ust. 5 ustawy, tj. czy kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co potwierdzone było właściwym zaświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 6 ustawy.

Przyznanie prawa do jednorazowego świadczenia każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej. Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W decyzjach organ przywoływał treść art. 4 ust. 3, art. 10 ust. 1-6, 13 ustawy, art. 3 pkt 11, art. 20, art. 23 ust. 1-3f i ust. 4 pkt 3 oraz

---

¹ Nazywanej w dalszej części „ustawą”.

art. 32 ust. 1d i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 104 k.p.a., a także rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz.U. z 2021 r. poz. 199) oraz rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz.U. z 2016 r. poz. 2234).

Należy zauważyć, że praktyka taka jest błędna, ponieważ podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji², natomiast w sytuacji gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, podzielonych również na litery, brak wskazania, który z ustępów tego przepisu znajduje w danej sprawie zastosowanie, narusza ten wymóg³. Wydanie decyzji administracyjnej bez wskazania podstawy prawnej jej wydania nie może być utożsamiane z wydaniem decyzji bez podstawy prawnej. Wydanie aktu administracyjnego bez podstawy prawnej nie zachodzi bowiem, gdy w decyzji nie powołano podstawy prawnej albo powołano ją błędnie, gdyż istotne jest rzeczywiste istnienie tej podstawy. W tego rodzaju sytuacji mamy do czynienia z wadą formalną decyzji administracyjnej polegającą na niezgodności jej brzmienia z wymogiem określonym w art. 107 § 1 k.p.a., w związku z czym zostało to uznane za uchybienie.

Uzasadnienia faktyczne i prawne decyzji w poddanych kontroli postępowaniach wyczerpują wymogi określone w art. 107 § 3 k.p.a.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że osoby, którym przyznano jednorazowe świadczenie spełniały warunki, uprawniające do jego otrzymania. Wysokość przyznanego świadczenia nie budzi zastrzeżeń.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania jednorazowego świadczenia.

We wszystkich badanych przypadkach postępowanie w sprawie przyznania jednorazowego świadczenia zostało wszczęte przez organ na wniosek strony. Poddana kontroli dokumentacja zawierała zgodnie z wymogami art. 23 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych w związku z art. 10 ust. 13 ustawy, prawidłowo wypełniony wniosek zawierający dane dotyczące osoby występującej o przyznanie jednorazowego świadczenia, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu, a także odpowiednie zaświadczenia, oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia.

² Wyrok WSA w Warszawie z 17.11.2006 r., II SA/Wa 1145/06.

³ Wyrok NSA z 10.10.2007 r., II GSK 177/07.

Ośrodek prowadząc postępowanie w sprawie o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia realizował wynikający z art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji odpowiednich informacji zawartych we wniosku.

W toku kontroli stwierdzono uchybienie polegające na umieszczeniu w 1 przypadku – w rubryce wniosku, w której wskazać należy nazwę i adres organu właściwego – pieczęci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienniku. W przedmiotowym przypadku – stosownie do treści art. 10 ust 13 ustawy w związku z art. 3 pkt 11 i art. 20 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych – organem tym jest Wójt Gminy Kamiennik. Uchybienie dotyczy wniosku złożonego w 2017 roku, we wniosku złożonym w 2020 oznaczenie organu właściwego jest poprawne.

Ponadto, jak wynika ze zgromadzonego w toku kontroli materiału, w prowadzonych w GOPS w Kamienniku postępowaniach w sprawie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia nie są zakładane metryki sprawy, co jest niezgodne z treścią art. 66a § 1-3 k.p.a. W przedmiotowym przypadku mamy do czynienia z błędem formalnym, w związku z czym zostało to uznane za uchybienie.

4. Terminowość wypłacania jednorazowego świadczenia wnioskodawcom.

W kontrolowanych przypadkach wypłata jednorazowego świadczenia, dokonana została osobom uprawnionym w myśl art. 10 ust. 2 ustawy, po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

W trakcie kontroli stwierdzono uchybienia polegające na:

- 1) powoływaniu w podstawie prawnej decyzji przepisów, bez wskazania ustępów bądź punktów artykułu które zostały zastosowane w danej sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a. – przywołanie wadliwej podstawy prawnej w wydanych w kontrolowanym zakresie decyzjach administracyjnych nie skutkuje jednak koniecznością stwierdzenia nieważności przedmiotowych decyzji;
- 2) nieprawidłowym oznaczeniu organu właściwego do prowadzenia postępowania w sprawie jednorazowego świadczenia we wniosku o przyznanie ww. świadczenia, co narusza art. 10 ust 13 ustawy w związku z art. 3 pkt 11 i art. 20 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- 3) braku prowadzenia metryki spraw w zakresie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia, co narusza art. 66a § 1-3 k.p.a.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia:

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie przyznawania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.

- VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**
- VII. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.**

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo otrzymują:

1. Pan Kazimierz Cebrat
Wójt Gminy Kamiennik
ul. 1 Maja 69
48-388 Kamiennik